

Polonijne Okienko na Świat (09/10/2026)

Świat

- Świat poznał pierwszych laureatów tegorocznych Nagród Nobla. Wyróżnienie w dziedzinie medycyny otrzymali Karl Deisseroth, Peter Hegemann i Georg Nagel za ich odkrycia dotyczące światłoczułych kanałów jonowych i optogenetyki. Tegoroczna edycja jest wyjątkowa, ponieważ przypada w 125-lecie tego prestiżowego wyróżnienia. Z tej okazji zwycięzcy otrzymają rekordową sumę 12 mln koron szwedzkich.
- Pobicie policjanta, pożary i zamknięte szkoły. Francja zmaga się z falą protestów. Płonące śmietniki, zdewastowane wejścia do szkół i brutalne ataki na funkcjonariuszy - protesty francuskich licealistów, które przerodziły się w gwałtowne starcia z policją, nie ustają. W Belfort jeden z policjantów został brutalnie pobity, a prokuratura wszczęła postępowanie w sprawie usiłowania zabójstwa. Z kolei w La Ciotat pod Marsylią nauczyciel został obłany benzyną. Z informacji publikowanych w mediach społecznościowych wynika, że za zamieszkami stoją młode pokolenia migrantów.
- Krwawy atak w Meksyku. Uzbrojeni napastnicy wtargnęli do baru w Zamora de Hidalgo w stanie Michoacán i otworzyli ogień do znajdujących się w środku osób. Zginęły co najmniej cztery osoby, a trzy kolejne zostały ciężko ranne.
- Friedrich Merz niespodziewanie pojawił się w niedzielę w Kijowie. Wizyta niemieckiego kanclerza nie była wcześniej zapowiadana, a do ukraińskiej stolicy przyjechał w towarzystwie przedstawicieli niemieckiego przemysłu zbrojeniowego i energetycznego. Wiadomo już, że za zamkniętymi drzwiami mają zapaść konkretne decyzje dotyczące dalszego wsparcia Ukrainy.
- Zjednoczona Lista premiera Andrisa Kulbergsa zdecydowanie wygrywa wybory parlamentarne na Łotwie. Po przeliczeniu około 90 proc. głosów ugrupowanie zdobyło 35,44 proc. poparcia i może liczyć na 41 mandatów w 100-osobowym parlamencie (Saeimie). Do parlamentu najprawdopodobniej wejdzie sześć ugrupowań, w tym trzy z obecnej koalicji rządzącej.
- W wywiadzie dla Piersa Morgana premier Kataru Al Sani powiedział, że po palestyńskim ataku na Izrael z 7 października 2023 r. szybko wynegocjował z Hamasem uwolnienie wszystkich izraelskich zakładników w zamian za krótkie zawieszenie broni, by ewakuować Gazę, ale Izrael „odmówił nawet rozważenia takiego pomysłu”.
- Irlandia zakazała jazdy na hulajnogach elektrycznych niepełnoletnim, a na wniosek policji i medyków szykowane są kolejne ograniczenia, w tym obowiązek rejestracji e-hulajnóg.

- W prospekcie przed debiutem giełdowym twórcy AI, Anthropic, na aż 80 stronach ostrzega, że jego technologia może podjąć próby manipulacji ludźmi, walki o własne przetrwanie, może stanowić „egzystencjalne zagrożenie dla ludzkości” i „katastrofalne zagrożenie”.
- Kilka dni po próbie zamachu na bazę lotniczą w Fairford w Wlk. Brytanii, USA wycofały z niej wszystkie swoje bombowce dalekiego zasięgu B-1. Amerykanów zdziwiło też, że wszyscy terroryści po kilku dniach... zostali zwolnieni za kaucją.
- W ponad 50 hiszpańskich miastach odbyły się masowe protesty po odrzuceniu przez parlament projektów zwiększających ochronę najemców. W Madrycie protestowały dziesiątki tys. osób. Organizatorzy mówili o 0,5 mln uczestników. Na madryckim placu Puerta del Sol od tygodnia stoi miasteczko namiotowe. W Walencji marsz zakończył się starciami z policją.
- Media ustaliły, że zatrzymany był wieloletni szef niemieckiego wywiadu, August Hanning, pracował na rzecz Azerbejdżanu. Brytyjski wywiad MI6 w popłochu sprawdza, czy jego agenci, o których istnieniu Hanning wiedział, nie zostali zdekonspirowani.
- Brytyjcy urzędnicy ds. antyterrorystów z North Yorkshire muszą brać udział w zajęciach z islamofobii, które de facto są islamistyczną propagandą wpajającą im, że Maryja nosiła hidżab, a Jezus też nosił brodę jak islamiści.
- Henri B. Kagan i Kenso Soai dostali Nobla z chemii za odkrycia, które pozwoliły wytwarzać tylko 1 z 2 lustrzanych wariantów cząsteczek, co zrewolucjonizowało produkcję nowoczesnych leków.

Polska

- Prokuratura Okręgowa w Siedlcach postawiła zarzuty kolejnym osobom - chodzi o przeliczenie głosów w II turze wyborów prezydenckich w 2025 roku. W związku ze sprawą Eliza Michalik domaga się... przeliczenia jeszcze raz wszystkich głosów.
- Prezydent Karol Nawrocki ogłosił w orędziu, że zdecydował o podpisaniu ustawy dot. nadmiarowych zysków koncernów paliwowych. Chce również jasno powiedzieć, że podpisując ustawę, nie wycofuje swoich zarzutów dotyczących jej niekonstytucyjności. Jako prezydent zwróci się do Trybunału Konstytucyjnego o jej zbadanie w trybie następczym - podkreślił.
- Niedługo później rząd ogłosił wprowadzenie kolejnego pakietu CPN (Ceny Paliw Niżej), który wprowadza maksymalne ceny za litr paliwa na stacjach benzynowych. Od soboty do poniedziałku włącznie litr benzyny 95 kosztuje nie więcej niż 6,73 zł, benzyny 98 - 7,59 zł, a diesla - 7,88 zł.
- Dezubekizacja miała zakończyć przywileje za służbę w PRL. Dziś okazuje się, że wystarczy odpowiednio szeroko otworzyć furtkę w ustawie! Jak opisuje "Gazeta Wyborcza", byli funkcjonariusze służb w PRL odzyskują pełne emerytury w procesach sądowych, ale też coraz częściej na podstawie... niepozornego zapisu w prawie.
- Donald Trump chciał ogłosić historyczną decyzję o stałej bazie wojsk USA w Polsce już 17 września, ale rządzący z zapalem sabotowali te negocjacje! Wstrząsające kulisy rozmów dyplomatycznych ujawnił europoseł Adam Bielan w programie „Graffiti”. Polityk obnażył bezczynność obozu władzy, kompromitujący lans Radosława Sikorskiego pod płotem Białego Domu oraz jego szkodliwe wybrzydzenie ws. „Fortu Trump”. – Mimo opóźnienia nie chciałbym, żeby na ostatniej prostej ktokolwiek to wykoleił – ostrzega Bielan.
- Wojsko Polskie ma już pełną konstelację 4 satelitów szpiegowskich MikroGLOB do obserwacji Ziemi; ostatnie 3 wyniosła na orbitę rakieta Falcon 9 firmy SpaceX.
- Warszawski sędzia Konrad Mielcarek pozwie min. sprawiedliwości Żurka za jego krytykę po wydaniu listu żelaznego Marcinowi Romanowskiemu. Żurek zaatakował Mielcarkę, mówiąc, że to „neosędzia ze

stajni Ziobry”, który jednoosobowo zapewnia nietykalność politykowi pod hasłem „swoi chronią swoich”.

- AI masowo zmyśla nieistniejące wady polskich produktów, podsuwając zagraniczne zamienniki. Zbadano 200 produktów w polskim internecie. Halucynacje dot. 46% przypadków. Testowano ChatGPT Search, Perplexity Pro czy Google Gemini 1.5.
- Ostrołęka, 19-l. nożownik zaatakował uczniów i nauczycieli Zespołu Szkół Zawodowych nr 4, raniąc 9 osób, a następnie się samookaleczając. 9 osób jest w szpitalach, ale niczyje życie nie jest zagrożone. Sprawca, Jakub Z., został zatrzymany. Wśród rannych jest 5 uczniów, 2 nauczycieli i 2 osoby postronne.
- W USA Paramount Skydance sfinalizował za 110 mld \$ przejęcie grupy Warner Bros. Discovery, tworząc nową, połączoną spółkę Skydance; polski TVN ma nowego właściciela i rząd chce przeanalizować to pod kątem bezpieczeństwa i porządku publicznego w Polsce.
- 8 października 2026 roku doszło do ataku 15-letniego nożownika w szkole na Mazowszu. W jego trakcie zabita została 37-letnia pracownica placówki, a dwie osoby zostały ranne. Nastolatek ostatecznie został obezwładniony przez dyrektora placówki i przekazany policji. Była to trzecia sytuacja tego typu w ostatnim czasie.

Australia

- Najnowsze sondaże (m.in. opublikowany w *Australian Financial Review* sondaż Redbridge) wykazały rekordowy spadek popularności premiera Anthony’ego Albanese oraz skarbnika (ministra finansów) Jima Chalmersa. Społeczeństwo negatywnie ocenia walkę rządu z inflacją. Z kolei Chalmers zapowiedział konieczność zaciskania pasa i cięć budżetowych z powodu rosnących kosztów zadłużenia kraju.
- Z końcem września i z dniem 2 października 2026 roku weszły w życie surowe reformy migracyjne uderzające w zagranicznych studentów. Nowe przepisy drastycznie ograniczają możliwość dopisywania partnerów i rodzin (tzw. *subsequent entrants*) do wiz studenckich oraz blokują możliwość składania wniosków o wizę studencką osobom przebywającym już w Australii na innych wizach tymczasowych. Rząd ogłosił też walkę z prawnikami, którzy pomagali "omijać" system wizowy.
- Rozpoczęły się rozmowy w ramach tzw. „Pre-COP31”. Premier Albanese udał się na konferencję do Fidżi, jednak Australia mierzy się z zarzutami o hipokryzję ze strony aktywistów i organizacji międzynarodowych, którzy krytykują kraj za jednoczesne promowanie zielonej energii i silne przywiązanie do eksportu paliw kopalnych (węgla i gazu).
- W Perth (Australia Zachodnia) wybuchł spór prawny przed targami zbrojeniowymi *Land Forces* (rozpoczynającymi się 6 października). Tamtejsza policja, używając specjalnych uprawnień, wydała zakazy wstępu do strefy bezpieczeństwa dla kluczowych aktywistów klimatycznych i pokojowych, co wywołało oburzenie i zapowiedzi procesów sądowych ze strony demonstrantów oraz partii Zielonych.
- Pierwsze dni regularnych obserwacji plaż wokół Sydney za pomocą nowoczesnych dronów przyniosły alarmujące dane. W ciągu zaledwie dwóch dni namierzono ponad 70 dużych rekinów (w tym żarłacz białe) przebywających blisko brzegu, a władze ostrzegły surferów, że będą musieli przyzwyczaić się do częstszego opuszczania wody.
- 28-letni żołnierz zginął, a pięciu innych zostało rannych w poniedziałek w wyniku wywrócenia się pojazdu wojskowego podczas ćwiczeń na poligonie Mount Bunde na północy Australii – poinformowały australijskie władze i siły zbrojne. To drugi w tym roku śmiertelny wypadek w armii australijskiej.

- Australijski Urząd Podatkowy (ATO) oraz rządy mierzą się z ostrą krytyką po wprowadzeniu zakazu opłacania rachunków podatkowych kartami kredytowymi, co wywołało sprzeciw przedsiębiorców.
- Rentowność 10-letnich obligacji rządu Australii spadła poniżej 5,4% po wcześniejszych szczytach, podczas gdy rynek czeka na nadchodzące dane o zatrudnieniu (bezrobocie w sierpniu wzrosło do 4,6%) i posiedzenie Banku Rezerw Australii (RBA).
- Nicola Forrest przekazała 500 milionów dolarów ze swojego majątku na własne fundacje zajmujące się wczesnym dzieciństwem, kobietami oraz Aborygenami.

Opracował:

Bogusław P.

Bogusław Piotrowski z wykształcenia i zamiłowania – architekt. Mieszka w Australii. W Polsce należał do „Solidarności” - zajmował się pomocą materialną wspomagając strajkujących górników i ich rodziny w Zagłębiu Miedziowym – był naocznym świadkiem tragicznych zająć lubińskich w 1982 roku.